

Látható és hallható dolgok

KÖNYVKRITIKA - LXIV. évfolyam, 5. szám, 2020. január 31.

Beszédes István: Vagy lenolaj. Tipográfiai gyakorlat. zEtna Kiadó, Zenta, 2019, 65 oldal, 1500 Ft

A legérzékletesebb tipográfiai megoldás a *Nem eladásbarát* című első ciklus második, *[Tipográf]* című költeményében található. Beszédes István az ember írásmódjával fejezi ki a határ által kettészelt emberi létezés megosztottságát az alsó és felső, jobb és bal, külső és belső közötti „folyamatos [...] / határátkelésében” (11.). A kötet az ilyen viszonyok és a fogalmak jelentéssel való felruházásának felelősségére figyelmeztető költeménnyel kezdődik, a *[Kisállattartó]* az egyik legsikerültebb darab. A verscímben jelölt metafora a ciklust záró *[Méretellenes]* című költeményben kap még egyértelműbb jelentést: „nem mindenki szeretne / lakni így, nem mindenki kíván / gondviselt kis kedvenc lenni, / van, aki végképp szakított a kisebbségi léttel, / olyannyira, hogy viszonylagos többség / legnagyobbja se lenne, s végső / álláspontja szerint méretellenes” (16.). Az első ciklussal keretbe zárva a kötetet az utolsóban is ez a tematika, vagyis a kisebbségihez való lekicsinylő viszonyulás jelenik meg az *Egy kisebbségske óriás* című versben, amely egy a lírai elbeszélő szomszédságában lakó kisebbségske óriásról szól, aki tudatosan vagy sem, de alapvetően meghatározza a megszólaló életét. Hasonló viszonyulásról tudósít a kötetzáró *Ugyanott* című költemény is: „Olyan furcsa, / hogy még mindig ugyanott laktok, / és én még mindig nem jártam nálatok” (63.).